

Wegwijs in energieschaarste

Wegwijs in energieschaarste

Burgers en overheden stellen zich vragen bij de zekerheid van energiebevoorrading in een periode van strenge winterkou. Allerlei berichten over mogelijke black-outs of gedwongen afschakelingen hebben die zorg aangewakkerd. Deze brochure geeft je graag de krijtlijnen mee en biedt een wegwijs naar relevante informatie.

1. Energieschaarste in een notendop

Op het elektriciteitsnetwerk moet er altijd een **evenwicht** zijn tussen wat er wordt opgewekt en wat er wordt verbruikt. Valt dat evenwicht weg, dan dreigt het volledige elektriciteitsnetwerk uit te vallen. En dat moeten we absoluut vermijden.

Daarom houdt **transportnetbeheerder Elia** de balans tussen vraag en aanbod op elk moment goed in de gaten. Bij een elektriciteitsoverschot of -tekort kan er achter de schermen een reeks maatregelen worden genomen. Daarvan merk je zelf meestal niets.

Bepaalde productiecentrales kunnen bijvoorbeeld worden teruggeschroefd of opgedreven, er kan meer elektriciteit worden in- of uitgevoerd, of bepaalde groepen elektriciteitsverbruikers, zoals bedrijven die veel verbruiken, kunnen even worden uitgeschakeld.

Door een reeks **onvoorziene omstandigheden** in de loop van 2014, is een flink deel van het Belgische productiepark voor elektriciteit weggefallen. En dat brengt extra uitdagingen met zich mee voor de bevoorradingzekerheid. Zo bestaat er een **verhoogde kans** op **energieschaarste**. Die kans is extra hoog bij een strenge winter, wanneer we allemaal veel meer elektriciteit verbruiken dan op andere dagen. De zogenaamde piekuren tussen 17 en 20 uur zijn daarbij extra gevoelig. Dan zijn heel wat bedrijven en kantoren nog open en beginnen er tegelijk veel mensen thuis te koken en te verwarmen.

Op korte termijn grote productiecapaciteit bijbouwen is onmogelijk voor de producenten. En ook op de import van elektriciteit uit het buitenland staat een limiet. Wat we wel kunnen doen bij energieschaarste, is ons energieverbruik verminderen of verschuiven naar de daluren. Lukt ook dat niet, dan is het zogeheten '**afschakelplan**' een allerlaatste noodmiddel om erger te voorkomen.

2. Het afschakelplan energieschaarste

Via het 'Afschakelplan Energieschaarste' kan de **federale overheid**, op basis van informatie van transportnetbeheerder Elia, de instorting van het elektriciteitsnet voorkomen, in het geval van elektriciteitschaarste.

Het plan voorziet in **zes afschakelschijven**, of afgebakende regio's die twee tot drie uur kunnen worden afgeschakeld, op basis van een **rotatiesysteem**. Elke schijf is goed voor 500 megawatt aan elektriciteitsverbruik. De verschillende schijven zijn verspreid over de verschillende provincies of regio's in België.

Als er schaarste heerst, en de maatregelen om het energieverbruik te verminderen zijn onvoldoende, dan zal schijf zes als eerste afgeschakeld worden. Moet er nadien opnieuw afgeschakeld worden, dan is schijf vijf aan de beurt. Daarna schijf vier, enzovoort.

Schijven	Elektrische zones				
	NW	NE	CE	SW	SE
1	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW
2	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW
3	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW
4	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW
5	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW
6	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW	~100 MW
	~600 MW	~600 MW	~600 MW	~600 MW	~600 MW

Wie afgeschakeld wordt, zal daarover **vooraf worden geïnformeerd** door de bevoegde instanties van de stad, gemeente of provincie.

Meer informatie en een volledige kaart van het afschakelplan en alle zones staan op de website van Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie via :

www.economie.fgov.be > *Consumentenbescherming* > *Energie* > *Energiebevoorradingszekerheid* > *Crisisbeleid* > *Elektriciteit Afschakeling* > *Afschakelplan*

In het juiste perspectief

België heeft een van de meeste betrouwbare elektriciteitsnetten van Europa. Zijn er toch stroomonderbrekingen, dan brengen die doorgaans geen onoverkomelijke problemen voor de gebruiker met zich mee. Ook bij het afschakelplan hoeft dat niet anders te zijn. Daarom roepen de netbeheerders in België op tot sereniteit.

Schaarste voorspellen

Transportnetbeheerder Elia voorspelt elke dag of er schaarste kan komen in de komende zeven dagen. Het voorspelde evenwicht tussen elektriciteitsvraag en -aanbod wordt voorgesteld via groene, oranje en rode verkeerslichten.

Kijk op www.zomerklaar.be (tot 31 oktober) of www.winterklaar.be (vanaf 1 november) om te weten of er schaarste wordt voorspeld.

3. Vaakgestelde vragen

De bovenstaande vragen en antwoorden zijn gebaseerd op informatie van verschillende bronnen, waaronder het Crisiscentrum Binnenlandse Zaken, Synergrid en Elia, zoals die eind september 2014 beschikbaar was.

Uiteraard zijn alle antwoorden tijdsgebonden. Kijk op de verschillende websites voor de allerlaatste stand van zaken!

- Het Crisiscentrum **Binnenlandse Zaken** vat de praktische gevolgen van eventuele energieschaarste goed samen.
www.crisiscentrum.be
- Transportnetbeheerder Elia verzamelde alle vragen over de oorzaak en noodzaak van het afschakelplan, de praktische uitwerking en alternatieven en oplossingen op korte en lange termijn.
www.elia.be > Vragen in verband met elektriciteitsschaarste
- Synergrid, sectorvereniging voor de distributienetbeheerders in België, verzamelde alle veelgestelde vragen, specifiek vanuit de hoek van particulieren, bedrijven en gemeenten.
www.synergrid.be > elektriciteitsschaarste

Algemene context

Hoe wordt een verhoogd risico op schaarste aangepakt?

De overheid en het federale crisiscentrum stellen een schaarsteplan op, waarbij zij nauw overleggen met Elia en de distributienetbeheerders. Daarnaast bereiden ze maatregelen voor om dit plan te begeleiden. Dat werk werd al in de winter van 2012/2013 aangevat toen Doel 3 en Tihange 2 onbeschikbaar waren. De overheid werkt ook aan sensibiliseringsmaatregelen en -acties om het verbruik te verminderen.

De uiterste maatregel om de instorting van het net (een 'black-out') te voorkomen, is het afschakelplan. De modaliteiten van het afschakelplan werden bij Ministerieel Besluit van 3 juni 2005 vastgelegd.

Wat is het wettelijk kader van het afschakelplan?

Het Koninklijk Besluit 'Federaal Technisch Reglement voor elektriciteit' voorziet in artikel 312 §5 dat de netbeheerder (Elia) de taak heeft om een afschakelplan aan de minister van Energie voor te stellen. De minister legt dit afschakelplan vast na advies van de federale energieregulator CREG en in overleg met de minister van Economie.

De toepassing van deze bepaling was aanleiding voor de uitvaardiging van het Ministerieel Besluit van 3 juni 2005 tot vaststelling van het afschakelplan van het transmissienet van elektriciteit. Voordat dit Ministerieel Besluit werd goedgekeurd, werd het aan een formeel overleg met de Gewesten onderworpen. Het werd na die datum niet meer gewijzigd.

Wie wordt er afgeschakeld en wie neemt de beslissing om af te schakelen?

De details van het afschakelplan werden bij Ministerieel Besluit van 3 juni 2005 vastgelegd. Hetzelfde besluit licht ook de rollen en verantwoordelijkheden van elke partij toe.

Elia heeft als opdracht de ministers die Economie en Energie onder hun bevoegdheid hebben en het federaal Crisiscentrum te informeren over de dreiging tot schaarste in termen van hoeveelheid en geografische omschrijving. Ze kunnen de overheid ook verzoeken om de nodige vraagbeperkende en verbodsmaatregelen uit te vaardigen.

Het zijn echter de ministers, die Economie en Energie onder hun bevoegdheid hebben, die de opdracht geven tot afschakeling, indien voornoemde maatregelen niet tijdig worden toegepast of ontoereikend zijn. De distributienetbeheerders zijn voorbereid om het afschakelplan uit te voeren.

Waarom eerst de landelijke gebieden?

Dit wordt geregeld door wettelijke bepalingen op basis van het principe van de 'zo beperkt mogelijke gevolgen'. Daarin wordt bepaald welke types verbruikers als eerste worden afgesloten (landelijke gebieden - de dunst bevolkte gebieden en waar het minste verkeerslichten, liften ... zijn) en welke types verbruikers met voorrang bevoorrad moeten blijven (ziekenhuizen, hulpdiensten, essentiële communicatiecentra).

Wat zijn de gevolgen van een afschakeling bij je thuis?

Voor de meesten onder ons is het een haalbare kaart om een periode van enkele uren zonder stroom te overbruggen. Dat neemt niet weg dat je er van bewust moet zijn dat heel wat zaken zullen wegvallen, zoals:

- het vaste telefoonnetwerk. De infrastructuur van mobiele telefonie heeft een verzekerde elektrische spanning van 2 tot 4 uur
- de verlichting zal niet werken
- elektrische apparaten zoals frigo's, diepvriezers, televisie en computers zullen niet functioneren
- opladen van elektrische apparatuur zal onmogelijk zijn
- verwarmingsketels vallen uit
- liften en automatische garagepoorten zullen niet werken
- pompinstallaties zullen uitvallen
- er is verminderde druk op het leidingwater.

Wat zal je op straat merken van een afschakeling?

Niet alleen thuis, maar ook op straat zullen de gevolgen van de stroomonderbreking sterk voelbaar zijn. Dit kan er gebeuren:

- tankstations zullen niet werken
- slagbomen van treinoverwegen worden uit veiligheid gesloten
- straat- en verkeerslichten zullen uitvallen
- trein, tram en metro kunnen stranden
- het telefonienetwerk en de hulpcentrales 100 en 112 kunnen overbelast geraken
- geldautomaten zullen niet werken
- het verkeer kan hinder ondervinden. Het crisiscentrum van Binnenlandse Zaken zal daarop anticiperen, in nauwe samenwerking met diensten van gouverneurs, burgemeesters, federale en regionale overheden en bedrijfsfederaties.

Wie beslist wanneer het afschakelplan in werking treedt?

Zoals bepaald door het Ministerieel Besluit van 3 juni 2005 zijn het de ministers, die Economie en Energie onder hun bevoegdheid hebben, die de beslissing nemen en de opdracht geven tot afschakeling. Ze doen dat als Elia waarschuwt dat alle andere maatregelen ontoereikend zijn om het aanbod op de vraag af te stemmen. De netbeheerders voeren vervolgens de beslissing van de bevoegde ministers uit.

Welke gemeenten worden geïdendeerd door het afschakelplan?

Om het afschakelplan en de betreffende gemeenten te kennen, ga naar www.economie.fgov.be > *Consumentenbescherming* > *Energie* > *Energiebevoorradingszekerheid* > *Crisisbeleid* > *Elektriciteit Afschakeling* > *Afschakelplan*.

Niet noodzakelijk alle delen van een gemeente vallen in dezelfde afschakelschijf. Door de netstructuur of exploitatiewerken kunnen bepaalde delen in een andere afschakelschijf vallen.

Op basis van welke criteria werd de afschakellijst samengesteld?

Het Ministerieel Besluit van 3 juni 2005 vormt de rechtstreekse wettelijke basis voor de afschakellijst. Dit Ministerieel Besluit is op zijn beurt een uitvoering van het technisch reglement voor het beheer van het transportnet van elektriciteit en de toegang ertoe.

Door wie werd de afschakellijst (en de criteria) opgesteld en goedgekeurd?

Het afschakelplan maakt deel uit van de reddingscode van het transportnet, die goedgekeurd werd door de federale energieregulator CREG en uitgevaardigd door de federale minister bevoegd voor Energie.

Hoe kan ik weten of mijn straat zal afgeschakeld worden?

De kaart van het afschakelplan toont de zes verschillende zones waar mogelijk een afschakeling gebeurt. Maar je kunt ook per stad of gemeente gedetailleerde stratenlijsten bekijken van elke afschakelzone. Daarop kun je zien of jouw straat is opgenomen in het plan. Kijk op de website www.eandis.be > **Energieschaarste** voor alle informatie. Eventueel kan je ook terecht op de website van je stad of gemeente.

Pas op: het distributienet evolueert constant. Dat betekent dat de stroom bij je thuis of in je bedrijf, niet elke dag vanuit dezelfde cabine of vertreklijn komt. Daarom kunnen de distributienetbeheerders niet voor elk adres of straat exact en met 100 % zekerheid zeggen of er tijdens een afschakeling wel of niet stroom zal zijn.

Belangrijk advies: op het plan zie je in welke zone je woning of bedrijf gelegen is. Wanneer men tijdens een periode van stroomschaarste aankondigt dat die zone afgeschakeld wordt, wees dan voorbereid. De kans dat je geen stroomt zult hebben gedurende de geplande onderbreking is dan reëel.

Kan ik op niveau van mijn woning te weten komen of ik afgeschakeld zal worden?

Neen, het is niet mogelijk zo'n nauwkeurige informatie te geven. Omwille van de netstructuur, of als gevolg van exploitatiewerken, wordt men niet noodzakelijk bevoorrad door de dichtstbijzijnde elektriciteitscabine. De beschikbare kaart is bijgevolg indicatief en vormt een momentopname van de netinfrastructuur die continu aan wijzigingen onderhevig kan zijn.

Waarom kan ik niet exact weten of mijn huis afgeschakeld wordt als ik een afschakelbare zone lig?

De leeftijd van de netinfrastructuur varieert. Voorziene of onvoorziene exploitatiewerken in het kader van netuitbreidingen en uitdienstnames kunnen ervoor zorgen dat de netten anders geschakeld worden. Daardoor kan een netgebruiker door een andere cabine gevoed worden. De beschikbare stratenplannen van het afschakelplan zijn dus indicatief en een momentopname van de netinfrastructuur die continu aan wijzigingen onderhevig kan zijn. Het is dan ook niet mogelijk om met absolute zekerheid te zeggen of een woning al dan niet afgeschakeld zal worden.

Zal ik worden gewaarschuwd bij een eventuele afschakeling?

Dat is een taak van de overheid. Zij zal ook de officiële instanties (stad, gemeente of provincie) in de betrokken zones informeren, die op hun beurt maatregelen zullen nemen om je te informeren. Op de websites www.zomerklaar.be/status (tot 31 oktober) en www.winterklaar.be/status (vanaf 1 november) van Elia kun je altijd zelf kijken of er de komende zeven dagen elektriciteitschaarste wordt voorspeld.

Hoe kan ik me voorbereiden op een afschakeling?

Stroomonderbrekingen zijn altijd mogelijk, ongeacht het risico op schaarste. Denk bijvoorbeeld aan technische defecten of aan de gevolgen van noodweer. Iedereen doet er dus goed aan om zich voor te bereiden op enkele uren zonder stroom. Denk na over wat je nodig hebt in jouw specifieke situatie.

Hou er rekening mee dat moderne verwarmingsketels (zowel op aardgas, op stookolie als op pellets) elektriciteit nodig hebben om te werken. Zodra je verneemt dat je op een bepaald moment afgeschakeld zult worden, kun je best zelf je elektrische toestellen uitschakelen. Zo ben je zeker dat de toestellen, als de stroomtoevoer wordt hersteld, niet terug opstarten zonder dat je het weet.

Ik heb zonnepanelen. Zal ik dan gespaard blijven van een afschakeling?

Neen, fotovoltaïsche panelen hebben elektriciteit van het openbare distributienet nodig om te kunnen werken. Als het net niet onder spanning staat, gaan fotovoltaïsche omvormers dan ook automatisch in veiligheidsmodus. Dat wil zeggen dat ze zichzelf automatisch afschakelen van het net. In dat geval produceren fotovoltaïsche panelen dus geen elektriciteit meer.

Zal ik de geproduceerde energie van mijn zonnepanelen nog kunnen injecteren op het net of gebruiken op het moment dat mijn zone afgeschakeld is?

Afschakelen kan vooral noodzakelijk zijn tijdens de piekmomenten. En die liggen in de winter doorgaans tussen 17 uur en 20 uur. Omdat de dagen dan korter zijn, is er op het moment van afschakeling waarschijnlijk geen zonneproductie. Mocht er -om uitzonderlijke redenen- overdag toch afgeschakeld moeten worden, dan zullen je zonnepanelen niet meer werken en dus ook geen elektriciteit kunnen injecteren.

Ik heb elektriciteit nodig om gezondheidsredenen. Wat kan ik doen als ik woon in de afgeschakelde gebieden?

De provinciegouverneurs gaan met elke gemeente, die onder hun bevoegdheid vallen, samenzitten om nauwkeurig te bepalen welke urgentiemaatregelen er moeten worden genomen. Het Nationaal Crisiscentrum heeft een plan voorbereid om de gemeenten hierbij te helpen en hun in de mogelijkheid te stellen de situatie te beheren.

Mensen met specifieke noden, **moeten zich kenbaar maken bij hun stads- of gemeentebestuur**. De gemeenten hebben als taak de afschakelperiode te beheren en de praktische maatregelen te treffen voor hun inwoners.

De netbeheerders zullen al het mogelijke doen om de afschakelperiode te beperken en zo snel mogelijk de betrokken zones opnieuw te bevoorraden.

Wat kan ik zelf doen bij elektriciteitsschaarste?

Elektriciteitsschaarste is een voorspelbaar en algemeen tekort van het elektriciteitsaanbod ten opzichte van de elektriciteitsvraag op een bepaald ogenblik. Iedereen, dus ook wie niet in een zone van het afschakelplan woont, moet bijdragen tot de beperking van het risico op schaarste en afschakeling. De wetgeving laat toe dat niet-naleving van opgelegde maatregelen bestraft wordt.

Beperk je verbruik op de momenten waarop de globale vraag het hoogst is. Doorgaans valt die verbruikspiek in de late namiddag en avond (tussen 17 en 20 uur).

Wanneer moet ik mijn elektriciteitsverbruik beperken?

Het is altijd aangewezen geen elektriciteit te verspillen. Maar bij een elektriciteitsschaarste, is het belangrijk om je verbruik te beperken tijdens een verbruikspiek. Die situeert zich 's winters tussen 17 en 20 uur.

Op welke manier kan ik mijn elektriciteitsverbruik beperken?

Elke bijkomende verbruiksbeperking op het piekmoment is welkom. Ze draagt bij tot het voorkomen van een effectieve schaarste en de toepassing van het afschakelplan. Enkele voorbeelden van maatregelen die bijdragen tot het beperken van de globale elektriciteitsvraag: het gebruik van bepaalde toestellen (wasmachine, droogkast, strijkijzer...) vervroegen of uitstellen, buitenverlichting en verlichting in plaatsen waar zich niemand bevindt doven, de microgolfoven gebruiken i.p.v. de klassieke oven, sluipverbruik via laders en toestellen in standbymodus vermijden.

Zal ik verplicht worden om mijn verbruik te beperken en wordt dit gecontroleerd?

De bevoegde ministers kunnen inderdaad - indien nodig - aan de verbruikers maatregelen opleggen om de vraag te beperken. Die maatregelen kunnen betrekking hebben op particulieren en/of ondernemingen. Hoe de naleving van die verbodsmaatregelen precies worden gecontroleerd, zal bepaald worden door de overheden.

Zal ik elke dag afgeschakeld worden?

Zoals bepaald door het Ministerieel Besluit van 3 juni 2005 zijn het de ministers, die Economie en Energie onder hun bevoegdheid hebben, die de beslissing nemen en de opdracht geven tot afschakeling wanneer blijkt dat alle andere maatregelen ontoereikend zijn om het aanbod op de vraag af te stemmen.

De bevoegde autoriteiten hebben aangekondigd bij een eventuele afschakeling te zullen starten met schijf 6 en vervolgens de schijven in dalende volgorde te zullen inzetten. Bij een eventuele volgende afschakelperiode zal de schijf voorafgaand aan de laatst afgeschakelde schijf ingezet worden om de gevolgen van een afschakeling voor de bevolking zo veel mogelijk te spreiden.

Hoe lang zal een afschakelperiode duren?

De tijdsduur van een afschakeling zal hoofdzakelijk afhangen van 2 parameters: enerzijds het beschikbare geproduceerde en geïmporteerde vermogen en anderzijds de geschatte totale vraag op hetzelfde moment. Een afschakeling kan nodig zijn zolang de vraag het aanbod (productie en invoer) overstijgt. Standaard kan dit 2 tot 3 uur duren, behalve in uitzonderlijke omstandigheden.

Riskeren de voedingsmiddelen in mijn diepvriezer te bederven bij een afschakeling?

In een uitgeschakelde diepvriezer stijgt de temperatuur slechts met 1°C per uur. Diepgevroren voedingsmiddelen lopen dus niet het risico snel te ontdooien. Aangezien een afschakeling standaard 2 tot 3 uren kan duren, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, blijft het risico dus beperkt.

Kan ik nog gas verbruiken bij een stroomonderbreking?

Naar analogie met de transportnetbeheerder voor aardgas (Fluxys) hebben ook de distributienetbeheerders voor aardgas het nodige gedaan om de gasbevoorrading te verzekeren bij een eventueel stroomtekort.

In principe zal de aardgasbevoorrading dus verzekerd blijven, maar zullen de meeste aardgastoestellen in veiligheid gaan bij een afschakeling van de elektriciteit (zoals ook het geval bij normale stroompannes). Voor meer info verwijzen we naar de website van Fluxys: www.fluxys.be.

Moet ik iets speciaals doen wanneer de afschakeling ongedaan gemaakt wordt, bijvoorbeeld aan mijn elektriciteitsmeter?

Neen, zodra de spanning op het net hersteld wordt, kun je opnieuw elektriciteit van het net verbruiken. Let wel: om een nieuwe verbruikspiek te voorkomen, is het aan te bevelen om niet onmiddellijk al je toestellen opnieuw aan te schakelen.

Sommige toestellen, zoals een koelkast en een verwarmingsketel, verbruiken immers veel meer wanneer ze opstarten. Om dus een nieuwe verbruikspiek te voorkomen, kunnen deze het best manueel terug opgestart worden.

Heb ik recht op een compensatie van mijn distributienetbeheerder voor eventuele geleden schade ten gevolge van een afschakeling?

De opstelling van het afschakelplan en de beslissing tot afschakelen, ressorteren niet onder de bevoegdheid van de distributienetbeheerder en vormen voor hen een opgelegde verplichting. Dit maakt dat de distributienetbeheerders hiervoor niet verantwoordelijk of aansprakelijk zijn.

Specifiek voor bedrijven

Met welke technologie kan ik mijn bedrijf het best indekken tegen een stroomonderbreking?

Het is belangrijk om te beseffen dat een onderbreking van de stroomvoorziening altijd mogelijk is, ongeacht het risico op schaarste. Zo'n onderbreking kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van werken aan de netinfrastructuur als gevolg van een storm die bepaalde onderdelen van het net beschadigd heeft. Elke gebruiker moet dus altijd voorbereid zijn om gedurende enkele uren zonder elektriciteit te kunnen. De preventieve maatregelen die in dergelijk geval noodzakelijk zijn, moet elke gebruiker zelf bepalen in functie van zijn eigen situatie. Er bestaan verschillende systemen om een stroomonderbreking van het net geheel of gedeeltelijk te ondervangen (batterijen, noodgeneratoren): het is aan de gebruiker (eventueel met de hulp van een installateur) om de keuze te maken die voor hem het meest geschikt is.

Kan ik, in geval van schaarste, de generator van mijn bedrijf ter beschikking stellen op het net?

Er zijn twee mogelijke manieren om met een noodgenerator bij te dragen tot de goede werking van het elektriciteitssysteem: ofwel via een commercieel akkoord met een leverancier (in dat geval wordt de generator in werking gesteld op vraag van deze leverancier), ofwel door deel te nemen aan een van de reserves van Elia bedoeld om het evenwicht op het net te bewaren.

In beide gevallen is een voorafgaandelijk akkoord van de distributienetbeheerder vereist en moet de noodgroep beantwoorden aan de technische voorschriften van de distributienetbeheerder, zoals bepaald in de regionale reglementering.

Moet ik een generator afkoppelen van het net bij het wegvallen van de netspanning?

Als jouw generator (of in geval van zonnepanelen de omvormer) parallel werkt met het distributienet moet, bij het wegvallen van de netspanning, de generator automatisch afgekoppeld worden. Dat geldt zowel voor generatoren van bedrijven als voor particulieren. Als jouw installatie daarop voorzien is, kan die als alternatief in eilandwerking gaan, maar dat type installatie moet verplicht worden bekendgemaakt bij de distributienetbeheerder en beantwoorden aan het technische voorschrift C10/11 van Synergrid:

www.synergrid.be

Hoe kan ik mijn bedrijf het best voorbereiden op een eventuele elektriciteitschaarste?

Schaarste is een voorzien globaal tekort van het elektriciteitsaanbod (productie en invoer) ten opzichte van de elektriciteitsvraag op een bepaald ogenblik. Alle verbruikers, dus ook zij die zich niet in een zone van het afschakelplan bevinden, kunnen bijdragen tot het beperken van het risico op schaarste, en dus van het risico op afschakeling van een deel van de verbruikers, door hun verbruik te beperken op de momenten waarop de globale vraag het hoogst is. Het is doorgaans in de late namiddag en vroege avond (17-20 uur) dat de vraag een piek bereikt (verlichting, treinen, elektrische fornuizen ... werken doorgaans meer op die momenten). Ondernemingen kunnen bijvoorbeeld bijdragen tot het beperken van het risico op schaarste door de productietijden te verschuiven. Elke actie om het verbruik te beperken op het piekmoment is nuttig wanneer een risico op schaarste in het vooruitzicht is gesteld.

Hoe kan ik mijn bedrijf het best voorbereiden op een eventuele afschakeling?

Als je bedrijfsvoering in gevaar komt bij een bepaalde periode zonder stroom, kan je het best zorgen om te allen tijde een noodoplossing ter beschikking te hebben. Ook onder normale omstandigheden is een stroomonderbreking immers altijd mogelijk.

Welke bedrijven komen in aanmerking voor een eventuele afschakeling?

In het kader van het afschakelplan kunnen alle klanten uit een afschakelzone te maken krijgen met een eventuele stroomonderbreking in geval van effectieve schaarste.

Zullen de klantcabines automatisch opnieuw aangeschakeld worden of zullen de netbeheerders manueel moeten tussenkomen?

Deze cabines zijn uitgerust met een minimum spanningsmodule. Dat apparaat ontkoppelt de installatie van de klant automatisch van het net wanneer de spanning op het net wegvalt. Eens het net opnieuw onder spanning staat, moet de klant zelf zijn installatie opnieuw aansluiten. De netbeheerder komt niet tussen voor deze handeling.

Zullen prioritaire klanten ook afgeschakeld worden in geval van afschakeling?

De aangeduide prioritaire klanten zullen in eerste instantie ook afgeschakeld worden, maar door de distributienetbeheerder zo snel mogelijk worden hervoed. Die hervoeiding is echter beperkt.

Wie zijn de prioritaire klanten in het afschakelplan?

Het gaat om een lijst van klanten die door de overheid als prioritair beschouwd worden en die opgenomen is in het Ministerieel Besluit van 3 juni 2005. Deze lijst bevat o.a. klinieken. Prioritaire klanten zullen in eerste instantie ook worden afgeschakeld, maar nadien door de distributienetbeheerder hervoed worden. Die hervoeiding is echter beperkt.

4. Kan het ook met minder?

Elektriciteitsschaarste is voorspelbaar en algemeen. Iedereen, dus ook wie niet is opgenomen in het afschakelplan, kan het risico op schaarste en afschakeling helpen verkleinen.

Wees solidair, ook als je niet woont in een van de afschakelzones. Beperk je verbruik op de momenten waarop vraag naar elektriciteit het hoogst is. Doorgaans is dat tussen 17 en 20 uur.

Het Vlaams Energie-agentschap (VEA) verzamelde tientallen tips om energie te besparen.

Je helpt schaarste voorkomen, en geeft je portemonnee en het milieu meteen een duw in de rug. Alle info vind je op de website www.energiesparen.be.

Deze vijftien praktische energietips geven we je graag mee:

Verlichting

- Doof de lichten zodra je een ruimte of een gang verlaat.
- Beperk het aantal brandende lampen en stem de lichtsterkte af op wat je wil doen (koken, lezen, tv-kijken ...).
- Gebruik lampen die weinig verbruiken: een led- of spaarlamp verbruikt veel minder elektriciteit dan een gloeilamp en biedt een lichtsterkte die minstens 4 keer hoger is. Halogeenlampen zijn echte 'energievreeters'.
- Zorg ervoor dat er zoveel mogelijk natuurlijk licht binnenkomt.

Elektrische verwarming

- Verwarm enkel de leefruimten, zoals living en keuken als je thuis bent tot maximaal 19°C-20°C.
- Sluit 's avonds de gordijnen en rolluiken.
- Laat 's nachts, of als je overdag niet thuis bent, de temperatuur in de leefruimten en in de kamers zakken tot maximaal 15°C-16°C.
- Stel de temperatuur in op 12°C als je meerdere dagen afwezig bent.

Elektrische toestellen

- Gebruik je wasmachine, droogkast of vaatwasser -indien mogelijk- na 20 uur of tijdens de daluren (over het algemeen tussen 22 uur 's avonds en 6 uur 's morgens). Zo verschuif je je verbruik buiten de verbruikspiek.
- Gebruik een microgolfoven in plaats van een klassieke oven.
- Was op lage temperatuur, bijvoorbeeld 30° C.
- Gebruik een laptop in plaats van een vaste computer.

Apparaten in waakstand

- Schakel alle apparaten (computers, televisie, decoder, dvd-speler, hifiketen) volledig uit als je ze niet gebruikt. Zet ze dus niet in waakstand.
- Trek de lader van je gsm of laptop uit het stopcontact zodra het toestel is opladen.
- Steek de apparaten zonder schakelaar in een contactdoos mét schakelaar en zet de schakelaar uit wanneer de apparaten niet worden gebruikt.

